

درس نوازدهم (بیدارگران اسلامی و متورافکران و روشنفکران غرب زده)

هما در این درس با بیدارگران اسلامی ، متورافکران غرب زده و روشنفکران غرب زده آشنا می شوید و در پایان این درس باید بتوانید :

- 1- ویژگی های نخستین بیدارگران اسلامی ، متورافکران غرب زده و روشنفکران غرب زده را شناسید .
- 2- چگونگی پیدایش جریان های متورافکری و روشنفکری را در جهان اسلام تشریح کنید .
- 3- تفاوت متورافکران و روشنفکران غرب زده را توضیح دهید .

T.me/Ensaniaa

✱ نخستین رویارویی غرب متجدد با جهان اسلام زمانی رخ داد که :

- 1- قدرت های سیاسی جهان اسلام علاوه بر استفاده از پوشش دینی و اسلامی به صورت قومی و قبیله ای عمل میکردند.
- 2- تعامل عالمان دینی با حاکمان در حد ضرورت حفظ امنیت بود.
- 3- فقاقت و عدالت مهجور و ناتوان باقی مانده بود.
- 4- دولت های کشورهای اسلامی نسبت به کشورهای غربی آسیب پذیری بیشتری پیدا کرده بودند.
- 5- رجال سیاسی جوامع اسلامی مرعوب و شیفته فرهنگ غرب شده بودند.
- 6- عزت و استقلال کشورهای اسلامی به ضعف کشیده شده بود.

[T.me/Ensaniaa](https://t.me/Ensaniaa)

✱ علت مرعوب و شهانک شدن رجال سیاسی جوامع اسلامی نسبت به فرهنگ غرب:

- 1- قدرت نظامی کشورهای غربی
- 2- نفوذ سیاسی و اقتصادی کشورهای غربی
- 3- جاذبه های دنیوی کشورهای غربی

✱ نتیجه مرعوب و شهانک شدن رجال سیاسی جوامع اسلامی نسبت به فرهنگ غرب:

تضعیف عزت و استقلال کشورهای اسلامی .

[T.me/Ensaniaaa](https://t.me/Ensaniaaa)

☀️ **نخستین پیمانگان اسلامی کسانی بودند که :**

- 1- متوجه خطر جوامع غربی برای کشور های اسلامی بودند .
- 2- متوجه خطر شیوه عمل دولت های اسلامی در برابر جوامع غربی بودند.
- 3- حرکت ها و جنبش هایی را در مقابل غرب به وجود آوردند.

☀️ **مهم ترین ویژگی های نخستین پیمانگان اسلام:**

- 1- متوجه خطر کشور های غربی برای جوامع اسلامی بوده و خواستار استقلال سیاسی و اقتصادی جوامع اسلامی بودند.
- 2- به دنبال اصلاح رفتار دولت های اسلامی بودند.
- 3- اصلاح رفتار و راه نجات امت اسلامی را بازگشت به اسلام و عمل به آن میدانستند.
- 4- به دنبال وحدت امت اسلامی، تشکیل قدرت واحد اسلامی و عزت جهان اسلام بودند.(قومیت های مختلف را در متن امت واحد اسلامی به رسمیت میشناختند.)

T.me/Ensaniaa

✱ میزان آشنایی نخستین پیدادگران اسلامی با فرهنگ غرب:

آنها نسبت به فرهنگ غرب و ابعاد دنیوی آن آشنایی عمیقی نداشتند و خطر غرب را در رفتار سیاسی و اقتصادی آنها می دیدند.

✱ علت ضعف جوامع اسلامی از نگاه نخستین پیدادگران اسلامی:

دوری مسلمانان از عمل کردن به سنن اسلامی.

✱ علت قدرت جوامع غربی از نگاه نخستین پیدادگران اسلام:

عمل کردن جوامع غربی به دستورات اسلام.

✱ نمونه هایی از نخستین حرکت پیدادگران اسلامی در ایران:

- 1- حضور فعال عالمان دینی در مقابله با دولت تزاری روسیه و تدوین رساله های جهادیه
- 2- حکم میرزای شیرازی در جنبش تنباکو.
- 3- حرکت اصلاحی امیرکبیر.

✱ نمونه ای از نخستین حرکت پیدادگران در جهان اسلام:

اقدامات سید جمال الدین اسدآبادی و شاگردانش درکشور های اسلامی.

T.me/Ensaniaa

☀️ **منور افکار غرب زده کسانی بودند که :**

- 1- شیفته جوامع غربی بوند.
- 2- اغلب در لژهای فراماسونری سازمان می یافتند.
- 3- خود را بیدادگر دانسته و بیداری را در عبور از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غرب معنی میکردند.
- 4- اومانیسیم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منور الفکری ترجمه میکردند.

☀️ **دلیل انتخاب نام منور افکاران توسط آنان:**

زیرا آنها اومانیسیم را به آدمیت و روشنگری مدرن را به منور الفکری ترجمه میکردند.

☀️ **معنی بیداری از نظر منور افکاران:**

عبور از فرهنگ اسلامی و پیوستن به فرهنگ غرب.

☀️ **نخستین لژهای تأسیس شده در ایران عبارت اند از:**

- 1- لژ آدمیت
- 2- لژ بیداری

T.me/Ensaniaa

✱ ویژگی های منور افکاران غرب زده عبارتند از:

- 1- نسبت به کشورهای استعمارگر احساس خطر نمی کردند و حضور سیاسی و اقتصادی آنها را فرصت میدانستند.
- 2- خواستار اصلاح رفتار دولت کشورهای مسلمان بودند.
- 3- اصلاح رفتار را در تقلید از رفتار فرنگیان می دیدند.
- 4- معتقد به اندیشه ی سیاسی قوم گرایانه و ناسیونالیسم بودند.

✱ ترجمه ناسیونالیسم در ایران: ملی گرایی

✱ ترجمه ناسیونالیسم در کشورهای دیگر: 1-شعوبیت (برتری عجم بر عرب) 2- قومیت

✱ تأثیر گسترش اندیشه سیاسی ناسیونالیسم در کشورهای اسلامی:

- 1- رجوع دولت های کشورهای اسلامی به دوران پیش از اسلام و تدوین شناسنامه ی ویژه برای آنها
- 2- هویت سازی جدید برای کشورهای اسلامی به کمک مستشرقان و تاریخ نگاران غربی.

T.me/Ensaniaa

✱ چگونگی تشکیل حکومت های سکولار در جوامع اسلامی: منور الفکران با بیان:

- 1- ضرورت اصلاحات در دولت های اسلامی.
- 2- جلوگیری از جنبش های بیدادگران اسلامی .
- 3- حمایت و دخالت کشورهای غربی ، توانستند حکومت های سکولار را در جوامع خود به وجود آورند

✱ اقدامات حاکمان سکولار کشورهای اسلامی:

- 1- از بین بردن مظاهر دینی و اسلامی
- 2- حذف ساختارهای اجتماعی پیشین و ایجاد ساختارهای اجتماعی استعماری جدید.

✱ نمونه هایی از قدرت های سکولار که آرمان های منورالفکران غرب زده را با حمایت دولت های غربی دنبال می کردند :

- 1- رضا خان در ایران
- 2- آتاتورک در تورکیه
- 3- امان الله خان در افغانستان

* منورالفکران غرب زده مورد حمایت دولت های استعمار گر بودند.

* دولت های استعمارگر به کمک منورالفکران غرب زده توانستند از موفقیت جنبش هایی که توسط نخستین بیدادگران اسلامی شکل گرفته بود جلوگیری کنند.

* قدرت حاکمان سکولار کشورهای اسلامی ریشه در باورها و اعتقادات دینی و تاریخی آنها نداشت.

* قدرت حاکمان سکولار در کشورهای اسلامی به قدرت های جهانی وابسته بود.

T.me/Ensaniaa

☀️ رهاورد حکومت منور الفکران غرب زده در کشورهای اسلامی

: استبداد استعماری

☀️ رهاورد حکومت منور الفکران غرب زده در کشورهای اسلامی استبداد استعماری بود زیرا :

- 1-وابستگی کشورهای اسلامی به استعمارگران موجب شد تا استقلال سیاسی و اقتصادی آنها خدشه دار شود.
 - 2-وابستگی کشورهای اسلامی به استعمارگران موجب شد تا مقاومت های مردم برای حفظ هویت های اسلامی سرکوب گردد.
- درهم ریختن نظم پیشین توسط حاکمان سکولار، به بهانه رسیدن به جایگاه کشورهای غربی نه تنها موجب نزدیکی آنها به کشورهای غربی نشد بلکه موجب شد که خصوصیت کشورهای پیرامونی و اسنعمار زده را پیدا کنند .

* نسل دوم منورالفکران غرب زده را روشنفکران چپ می نامند.0000

☀️ چگونه شکل گیری روشنفکران چپ:0

پیدایش خصوصیات کشورهای پیرامونی و استعمار زده در کشورهای اسلامی و شکل گیری جریان های چپ در کشورهای اروپایی موجب شد تا نسل دومی از غرب زدگان در کشورهای اسلامی به وجود آید که با اعتراض به حرکت های سیاسی نسل اول می نگرستند.این گروه را روشنفکران چپ نامیدند.

T.me/Ensaniaa

* اعتراض روشنفکران چپ به منورالفکران غرب زده اعتراض به اسلام ستیزی و دوری آنها از بنیان های فکری اسلامی نبود.

☀️ **نوع اعتراض روشنفکران چپ به منورالفکران غرب زده:**

اعتراض روشنفکران چپ از نوع اعتراضاتی است که در قرن بیستم نسبت به عملکرد اقتصادی نظام های لیبرالیستی و سرمایه داری در جوامع غربی شکل گرفته بود.

☀️ **ویژگی های روشنفکران چپ:**

- 1- آنها حرکت های خود را در چارچوب اندیشه های ناسیونالیستی، مارکسیستی و سوسیالیستی سازمان میدادند.
- 2- برخی از آنها حرکت های اجتماعی خود را به صورت مکاتب الحادی (انکار خدا و برگشتن از دین) مطرح میکردند.
- 3- برخی از آنها از مقابله با باورهای دینی مردم خودداری کرده به اندیشه های خود پوشش دینی داده و نوعی روشنفکری التقاطی چپ (گرفتن بخشی از فرهنگ غربی و اضافه کردن آن به اسلام) را به وجود می آوردند.
- 4- حرکت های اعتراض آمیز آنان مورد حمایت بلوک شرق بود.

[T.me/Ensaniaa](https://t.me/Ensaniaa)

☀️ تقسیم بندی کشور های غربی طی قرن بیستم:

- 1- کشورهایی که مورد حمایت بلوک شرق بودند.
- 2- کشورهایی که مورد حمایت بلوک غرب بودند.

☀️ بهمان کناران کشورهای غیر متعهد عبارتند از:

- 1- جمال عبدالناصر در مصر
- 2- نهرو در هند
- 3- تیتو در یوگسلاوی

☀️ سرازوت جریان روشنفکری چپ پس از فروپاشی بلوک شرق:

جریان روشنفکری چپ تا هنگام فروپاشی بلوک شرق در کشور های اسلامی و درکشورهایی که زیر نفوذ سرمایه داری قرار داشتند جاذبه داشته و به عنوان یک جریان تاثیر گذار حضور داشت اما پس از فروپاشی بلوک شرق این جریان جاذبه خود را در سطح جهان و کشورهای اسلامی از دست داد و دوباره در حاشیه ی اندیشه های لیبرالیستی غرب قرار گرفت.

[T.me/Ensaniaa](https://t.me/Ensaniaa)